

LIETUVOS RESPUBLIKOS ENERGETIKOS MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 38, LT-01104 Vilnius, tel. (8 5) 203 4407,

faks. (8 5) 203 4692, el. p. info@enmin.lt.

Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 302308327

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2023-05-

Nr. (1.20-05)3-

VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMAS

Lietuvos Respublikos energetikos ministerija parengė ir teikia Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gegužės 30 d. nutarimo Nr. 553 „Dėl elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų kainos dalinio kompensavimo, skirto elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitinių vartotojų išlaidoms už suvartotą elektros energiją ir (ar) suvartotas gamtines dujas sumažinti, taikymo“ pakeitimo“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos energetikos įstatymo 19² straipsnio 1 dalimi, kai Valstybinės energetikos reguliavimo tarybos (toliau – Taryba) prognozuojami elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų tarifai, palyginti su taikomais tarifais, didėja daugiau kaip 40 procentų, siekiant sumažinti energijos išlaidas elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitiniams vartotojams, įvertinus valstybės finansines galimybes, iš valstybės biudžeto lėšų kompensuojama energijos kainos dalis, tokiam kompensavimui numatant lėšas atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme (toliau – dalinis kompensavimas).

Nutarimo projekto tikslas – nustatyti dalinį kompensavimą gamtinių dujų buitiniams vartotojams, kuriems nepritaikius dalinio kompensavimo gamtinių dujų tarifas didėtų daugiau kaip 40 procentų.

Vadovaudamasi Energetikos įstatymo 19² straipsnio 4 dalimi, Lietuvos Respublikos Vyriausybė, atsižvelgdama į Tarybos pateiktą informaciją ir į atitinkamų metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatyme daliniam kompensavimui numatytą lėšų dydį, nustato minimalią 1 kWh elektros energijos kainos ribą, žemiau kurios dalinis kompensavimas netaikomas, dalinio kompensavimo 1 kWh elektros energijos ir (ar) 1 m³

gamtinių dujų dydžius elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitiniams vartotojams, dalinio kompensavimo taikymo laikotarpį.

Energetikos ministerija, vadovaudamasi Energetikos įstatymo 19² straipsnio 3 dalimi, kreipėsi į Tarybą, prašydama pateikti informaciją dėl dalinio kompensavimo dydžių (skaičiavimus, pagrindimą ir siūlomus dalinio kompensavimo dydžius). Taryba tokią informaciją Energetikos ministerijai ir Vyriausybei pateikė 2023 m. gegužės 11 d. raštu Nr. R2-()-3805 (toliau – Tarybos raštas), kuris pridedamas prie šio teikimo. Lietuvos Respublikos finansų ministerija 2023 m. gegužės 15 d. raštu Nr. 6K-23/2776 informavo, kad, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos

2023 metų valstybės biudžeto ir savivaldybių biudžetų finansinių rodiklių patvirtinimo įstatymo nuostatomis, numato rengti Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektą dėl 54,48 mln. eurų valstybės vardu pasiskolintų lėšų skyrimo buitiniams vartotojams dėl gamtinių dujų kainos dalinio kompensavimo už 2023 m. II pusmetį.

Gamtinių dujų tiekėjai Tarybai pateikė gamtinių dujų tarifų buitiniams vartotojams projektus, kuriuose įvertinama prognozuojama 2023 m. II pusmečio gamtinių dujų įsigijimo kaina. Remiantis gamtinių dujų tiekėjų Tarybai pateiktais gamtinių dujų tarifų buitiniams vartotojams projektais pagal Tarybos rašte pateiktą informaciją Tarybos prognozuojami gamtinių dujų tarifai, palyginti su taikomais tarifais, didėja daugiau kaip 40 procentų tik gamtinių dujų tiekėjo

UAB „Ignitis“. Kitų gamtinių dujų tiekėjų – UAB „Intergas“, UAB Gren Lietuva, AB agrofirma „Josvainiai“ – gamtinių dujų tarifai su prognozuojama gamtinių dujų įsigijimo kaina Eur/m³ nuo 2023 m. liepos 1 d. mažėja.

Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad Taryba nurodė, kad gamtinių dujų tiekėjai, teikdami informaciją Tarybai, neįtraukė papildomos dedamosios prie gamtinių dujų skirstymo paslaugos kainos, nustatydami 2023 m. II pusmečio gamtinių dujų tarifus.

Atsižvelgiant į tai ir įvertinus gamtinių dujų tiekimo kainos dalies kompensavimas galimas tik dėl gamtinių dujų įsigijimo sąnaudų. Nutarimo projekte siūloma nustatyti gamtinių dujų tiekėjo UAB „Ignitis“ gamtinių dujų tiekimo kainos, susijusios su gamtinių dujų įsigijimo sąnaudomis, dalies kompensavimo dydį, lygų 0,63 Eur/m³ su PVM arba atitinkamai 0,521 Eur/m³ be PVM. Toks dydis užtikrintų, kad gamtinių dujų tarifai buitiniams vartotojams nuo 2023 m. liepos 1 d. nedidėtų.

Gamtinių dujų tiekimo kainos daliai, susijusiai su gamtinių dujų įsigijimo sąnaudomis, 2023 m. II pusmetį kompensavimo suma iš viso sudarytų apie 54 478 747 Eur su PVM.

Vadovaujantis Energetikos įstatymo 19² straipsnio 4 dalies nuostata, numatančia, kad dalinio kompensavimo laikotarpis negali būti ilgesnis kaip 6 mėnesiai, Nutarimo projekte taip pat siūloma nustatyti, kad gamtinių dujų tiekimo kainos, susijusios su gamtinių dujų įsigijimo sąnaudomis, dalies kompensavimo dydis taikomas nuo 2023 m. liepos 1 d. iki 2023 m. gruodžio 31 d. Siūlomas nustatyti kompensavimo dydis be PVM bus reikalingas Tarybai tvirtinant 2023 m. II pusmečio gamtinių dujų kainas.

Pažymėtina, kad Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2022 m. gegužės 30 d. nutarimo Nr. 553 „Dėl elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų kainos dalinio kompensavimo, skirto elektros energijos ir (ar) gamtinių dujų buitinių vartotojų išlaidoms už suvartotą elektros energiją ir (ar) suvartotas gamtines dujas sumažinti, taikymo“ 1.3 papunktyje 2023 m. I pusmečiui buvo nustatyta 0,28 Eur/kWh su PVM minimali elektros energijos kainos riba, žemiau kurios elektros energijos dalinis kompensavimas netaikomas. Siektina, kad ir 2023 m. II pusmetį elektros energijos kainos elektros energijos buitiniams vartotojams nedidėtų ir išliktų ne didesnės kaip 0,28 Eur/kWh su PVM.

Pagal Tarybos rašte pateiktą informaciją prognozuojama, kad 2023 m. II pusmetį elektros rinkos kaina turėtų sudaryti 114,85 Eur/MWh (Taryba nustatė prognozuojamą elektros energijos rinkos kainą lygią 111,82 Eur/MWh¹). Įvertinus šią rinkos kainą ir kitas visuomeninės elektros energijos kainos dedamąsias, prognozuojama visuomeninės elektros energijos kainos viršutinė riba 2023 m. II pusmetį turėtų mažėti, palyginti su šiuo metu galiojančia, ir siekti apie 22,633 ct/kWh su PVM (Taryba nustatė visuomeninės elektros energijos kainos viršutinę ribą 2023 m. II pusmečiui 22,264 ct/kWh su PVM²). Taip pat atkreiptinas dėmesys, kad kitos visuomeninės elektros energijos kainos dedamosios nėra keičiamos. Atsižvelgiant į tai, poreikio skirti lėšas kompensuoti visuomeninius elektros energijos tarifus nėra.

Taip pat Taryba nurodė, kad, įvertinus garantinio tiekimo kainą bei kitas reguliuojamų paslaugų dedamąsias (jos 2023 m. II pusmetį nėra perskaičiuojamos), vidutinė garantinio tiekimo kaina 2023 m. II pusmetį galėtų siekti apie 0,2329 Eur/kWh su PVM. Vertinant turimą informaciją apie prognozuojamą elektros energijos rinkos kainą, poreikio skirti lėšas kompensuoti elektros energijos garantinio tiekimo kainą nėra.

Taryba pateikė informaciją, kad pagal nepriklausomų elektros energijos tiekėjų UAB „Ignitis“, UAB „Enefit“, UAB „Elektum Lietuva“ pateiktą informaciją, siekiant išlaikyti

¹ 2023 m. gegužės 11 d. Tarybos nutarimas Nr. O3E-639 „Dėl prognozuojamos elektros energijos rinkos kainos 2023 metų antrajam pusmečiui nustatymo“.

² 2023 m. gegužės 16 d. Tarybos nutarimas Nr. O3E-646 „Dėl UAB „Ignitis“ elektros energijos visuomeninės kainos viršutinės ribos 2023 m. II pusmečiui nustatymo buitiniams vartotojams, perkantiems elektros energiją iš vidutinės ir žemos įtampos tinklų“.

elektros energijos kainą 0,28 Eur/kWh su PVM, elektros energijos kainos dalies kompensavimas galimai būtų reikalingas apie 50,5 tūkst. buitinių vartotojų objektų, tai yra 4,4 procento visų buitinių vartotojų, kurie yra pasirinkę nepriklausomus elektros energijos tiekėjus.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, ir į tai, kad elektros energijos rinkoje sudaryta palanki teisinė aplinka, kuri užtikrina galimybę nepriklausomiems elektros energijos tiekėjams sumažinti buitiniams elektros energijos vartotojams kainas³, būtina, kad vartotojai taip pat turi galimybę pasirinkti kitą nepriklausomą elektros energijos tiekėją, siūlantį vartotojui priimtinausią elektros energijos kainą, manytina, kad suvartotos elektros energijos kainos dalies kompensavimas (papildomos dedamosios prie elektros energijos persiuntimo paslaugos kainos kompensavimas ir (ar) elektros energijos tiekimo kainos, susijusios su elektros energijos įsigijimo sąnaudomis, dalies kompensavimas elektros energijos buitiniams vartotojams 2023 m. II pusmetį yra netikslingas.

Priėmus Nutarimo projektą nenumatoma neigiamų teisinio reguliavimo poveikio pasekmių.

Nutarimo projektas tiesiogiai neperkelia ir neįgyvendina Europos Sąjungos teisės aktų, nėra notifikuotinas Europos Komisijai.

Nutarimo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos įstatymo bei Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymo reikalavimų ir atitinka bendrinės lietuvių kalbos normas.

Vadovaujantis Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos⁴ 4 punktu, numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimas neatliekamas.

Išvadas dėl Nutarimo projekto pateikė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerija, Lietuvos Respublikos ekonomikos ir inovacijų ministerija, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Lietuvos Respublikos konkurencijos taryba, Finansų ministerija, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, Taryba.

Ekonomikos ir inovacijų ministerija, Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija dėl Nutarimo projekto pastabų neturėjo. Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Finansų ministerija ir Taryba darbo tvarka informavo, kad pastabų dėl Nutarimo projekto neturi. Konkurencijos taryba TAIS informavo, kad pastabų dėl Nutarimo projekto neturi.

³ 2023 m. gegužės 6 d. įsigaliojo Lietuvos Respublikos elektros energetikos įstatymo pakeitimo nuostatos, kurios suteikė teisę nepriklausomiems elektros energijos tiekėjams vienašališkai mažinti elektros energijos tiekimo kainą buitiniams vartotojams. Taip pat nuo 2023 m. birželio 1 d. įsigalios nuostatos, nustatančios elektros energijos buitiniams vartotojams palankesnes sąlygas nutraukiant sutartis.

⁴ Patvirtinta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2003 m. vasario 26 d. nutarimu Nr. 276 „Dėl Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo metodikos patvirtinimo“.

Teisingumo ministerija atkreipė dėmesį, kad Nutarimo projektas Lietuvos Respublikos Vyriausybėje turėtų būti svarstomas ir priimamas kartu su Finansų ministerijos rengiamu Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo projektu dėl lėšų skyrimo Nutarimo projekte numatytam gamtinių dujų kainos daliniam kompensavimui. Atkreiptinas dėmesys, kad Finansų ministerija jau parengė ir pateikė Lietuvos Respublikos Vyriausybei Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl lėšų skyrimo“ projektą (TAIS Nr. 23-7938).

Nutarimo projektas skelbiamas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje (TAIS).

Nutarimo projektą parengė Energetikos ministerijos Energetikos konkurencingumo grupė (vadovas Karolis Švaikauskas, tel. +370 670 39 352, el. p. karolis.svaikauskas@enmin.lt, patarėja Aušra Grėbliūnaitė, tel. +370 602 46 290, el. p. ausra.grebliunaite@enmin.lt).

PRIDEDAMA:

1. Nutarimo projektas, 1 lapas.
2. Nutarimo projekto lyginamasis variantas, 1 lapas.
3. Tarybos 2023 m. gegužės 11 d. raštas Nr. R2-()-3805, 7 lapai.
4. Suinteresuotų institucijų pastabos, 7 lapai.

Energetikos ministras

Dainius Kreivys

A. Grėbliūnaitė, tel. +370 602 46 290, el. p. ausra.greblunaite@enmin.lt